

ข้อเสนอการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม
โดย คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

สืบเนื่องจากการความรุนแรงของปัญหาที่สะสมในในสังคมไทยที่มีทั้งในภาพกว้างและลึก และจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ณ สีหบัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคม เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2549

“คุณธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของความรัก ความสามัคคีที่ทำให้คนไทยเราสามารถร่วมมือร่วมใจกัน รักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้ตลอดรอดฝั่ง ...ประการที่สอง คือ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสานประโยชน์กัน ให้งานที่ทำสำเร็จผล ทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่นและกับประเทศชาติ”

และจาก พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสปีใหม่ ปี 2546 ที่ว่า

“...การให้ ยังเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขอีกด้วย กล่าวคือ ผู้ให้ก็มีความสุข มีความอímเอิบใจ ผู้รับก็มีความสุข มีกำลังใจ สังคมส่วนรวม ตลอดจนถึงประเทศชาติ ก็มีความสุข มีความร่มเย็น ในปีใหม่นี้ ข้าพเจ้าจึงปรารถนาอย่างยิ่ง ที่จะเห็นชาวไทย มีความสุขถ้วนหน้ากัน ด้วยการให้ คือ ให้ความรัก ความเมตตาแก่กัน ให้น้ำใจไมตรีกัน ให้อภัยไม่ถือโทษ โกรธเคืองกัน ให้การสงเคราะห์ อนุเคราะห์กัน โดยมุงดี มุงเจริญต่อกัน ด้วยความบริสุทธิ์ และจริงใจ...”

ประกอบกับ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2544 เห็นชอบปฏิญญาอาสาสมัครไทยและนโยบายการพัฒนางานอาสาสมัคร และจากการที่มีพลังภาคีของส่วนราชการ ประชาชน องค์กรธุรกิจและองค์การเอกชนจำนวนมากที่พยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาสังคมและพัฒนาสังคม แต่ยังคงขาดระบบในการส่งเสริมสนับสนุนอย่างจริงจัง

คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ได้มีการประชุม ครั้งที่ 3/2549 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2549 เห็นว่าการสร้างสำนักความรับผิดชอบและการสร้างความเข้มแข็งของหุ้นส่วนทางสังคมโดยส่งเสริมจิตอาสาผ่านการให้และอาสาสมัครอย่างเป็นระบบจะเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการจัดระบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมจากทุกภาคส่วนจึงให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

1. กำหนด เรื่อง การให้และการอาสาช่วยเหลือสังคมเป็นวาระแห่งชาติ

โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย

1.1 การรณรงค์จิตสำนึกการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม เช่น

- การรณรงค์เรื่องการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคมในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา ในปี 2550

พระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา ในปี 2550

- การใช้โอกาสวันที่ 21 ตุลาคม ซึ่งเป็นวันสังคมสงเคราะห์แห่งชาติและวันอาสาสมัครไทย วันที่ 5 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันอาสาสมัครสากล รวมทั้งวันที่ 27 ธันวาคม (วันหลังเหตุการณ์สึนามิ) ซึ่งเป็นวันจิตอาสา เป็นวันจัดกิจกรรมหลักในการรณรงค์สร้างสำนึกการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม

/ 1.2 การขับเคลื่อน ...

1.2 การขับเคลื่อนนโยบายและมาตรการต่าง ๆ

- มาตรการการเงินการคลัง ได้แก่ การจัดทำแผนแม่บทการเงินการคลังเพื่อสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม การเปิดโอกาสให้องค์กรเอกชนได้รับการประกาศเป็นองค์กรกุศลสาธารณะเพื่อให้ได้รับการยกเว้นภาษีเพิ่มมากขึ้น การให้ประชาชนและนิติบุคคลสามารถบริจาคเงินเพื่อนำไปหักลดหย่อนภาษีได้เพิ่มมากขึ้น

- มาตรการด้านการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียน นิสิต นักศึกษามีส่วนในการเป็นผู้ให้และปฏิบัติงานอาสาช่วยเหลือสังคม เช่น การพัฒนาหลักสูตรลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด การให้งานอาสาสมัครเป็นหน่วยกิจในหลักสูตรการเรียนการสอน รวมทั้งให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาสามารถเลือกเป็นอาสาสมัครแทนการเรียน ร.ด. หรือการเกณฑ์ทหาร

- มาตรการในการเอื้อประโยชน์ให้ประชาชน เอกชนและข้าราชการเข้ามามีส่วนร่วมในงานอาสาสมัคร โดยการเปิดพื้นที่ให้อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับรัฐ การให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐลาไปทำงานอาสาสมัครโดยไม่ถือเป็นวันลา การให้พนักงานเอกชนลาไปทำงานอาสาสมัครโดยการกำหนดมาตรการจูงใจให้สถานประกอบการอนุญาตให้พนักงานเอกชนสามารถลาไปปฏิบัติงานอาสาสมัคร เช่น การเอาวันลาของพนักงานมาเป็นแรงจูงใจในการลดหย่อนภาษี รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือในเรื่องการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคมกับองค์การระหว่างประเทศและในเวทีการประชุมระหว่างประเทศ

1.3 การพัฒนาโลกการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม เช่น การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการให้และอาสาสมัคร ในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเชื่อมประสานข้อมูลระหว่างผู้ให้และผู้รับ การพัฒนาเครือข่ายและศักยภาพอาสาสมัครและองค์กรอาสาสมัคร รวมทั้งการส่งเสริมงานอาสาสมัครในภาวะวิกฤต

2. ประกาศให้ปี พ.ศ. 2550 ซึ่งตรงกับวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระชนมายุครบ 80 พรรษา เป็นปีแห่งการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม

3. ขอความร่วมมือให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อวาระแห่งชาติในเรื่องการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม รวมทั้งปีแห่งการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม โดยให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานและส่งเสริมการดำเนินงานดังกล่าว

ข้อเสนอการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม

1. กำหนด เรื่อง การให้และการอาสาช่วยเหลือสังคมเป็นวาระแห่งชาติ
2. ประกาศให้ปี พ.ศ. 2550 ซึ่งตรงกับวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระชนพรรษาครบ 80 พรรษา เป็นปีแห่งการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม
3. ขอความร่วมมือให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรม

ประเด็น	เนื้อหา	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1. การรณรงค์จัดสำนึกการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม	<ul style="list-style-type: none">- การรณรงค์เรื่องการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคมในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา ในปี 2550- การใช้โอกาสวันที่ 21 ตุลาคม ซึ่งเป็นวันสังคมสงเคราะห์แห่งชาติและวันอาสาสมัครไทย วันที่ 5 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันอาสาสมัครสากล รวมทั้งวันที่ 27 ธันวาคม (วันหลังเหตุการณ์สึนามิ) ซึ่งเป็นวันจิตอาสา เป็นวันจัดกิจกรรมหลักในการรณรงค์สร้างสำนึกการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม	<p>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์/ สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์)</p> <p>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p>
2. การขับเคลื่อนนโยบายและมาตรการต่าง ๆ 2.1 มาตรการการเงินการคลัง	<ol style="list-style-type: none">1) การจัดทำแผนแม่บทการเงินการคลังเพื่อสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม2) การเปิดโอกาสให้องค์กรเอกชนได้รับการประกาศเป็นองค์กรกุศลสาธารณะ เพื่อให้ได้รับการยกเว้นภาษีเพิ่มมากขึ้น3) การให้ประชาชนและนิติบุคคลสามารถบริจาคเงินเพื่อนำไปหักลดหย่อนภาษีได้เพิ่มมากขึ้น	<p>กระทรวงการคลัง</p> <p>กระทรวงการคลัง</p> <p>กระทรวงการคลัง</p>

ประเด็น	เนื้อหา	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2.2 มาตรการด้านการศึกษา	<p>การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียน นิสิต นักศึกษามีสำนึกในการเป็นผู้ให้และปฏิบัติงานอาสาช่วยเหลือสังคม เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การพัฒนาหลักสูตรลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด 2) การให้งานอาสาสมัครเป็นหน่วยกิจในหลักสูตรการเรียนการสอน 3) ให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาสามารถเลือกเป็นอาสาสมัครแทนการเรียน ร.ด. หรือการเกณฑ์ทหาร 	<p>กระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>กระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>กระทรวงศึกษาธิการ/ กระทรวงกลาโหม</p>
2.3 มาตรการในการเอื้อประโยชน์ให้ประชาชน เอกชน และข้าราชการเข้ามามีส่วนร่วมในงานอาสาสมัคร	<ol style="list-style-type: none"> 1) การเปิดพื้นที่ให้อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับรัฐ 2) การให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐลาไปทำงานอาสาสมัครโดยไม่ถือเป็นวันลา 3) การให้พนักงานเอกชนลาไปทำงานอาสาสมัครโดยการกำหนดมาตรการจูงใจให้สถานประกอบการอนุญาตให้พนักงานเอกชนสามารถลาไปปฏิบัติงานอาสาสมัคร เช่น การเอาวันลาของพนักงานมาเป็นแรงจูงใจในการลดหย่อนภาษี 4) การส่งเสริมความร่วมมือในเรื่องการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคมกับองค์การระหว่างประเทศและในเวทีการประชุมระหว่างประเทศ 	<p>ทุกส่วนราชการ</p> <p>ทุกส่วนราชการ/กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์/สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน)</p> <p>กระทรวงแรงงาน /กระทรวงการคลัง</p> <p>กระทรวงการต่างประเทศ</p>

ประเด็น	เนื้อหา	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. การพัฒนากลไกการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม	1) การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการให้และอาสาสมัคร ในกระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2) การเชื่อมประสานข้อมูลระหว่างผู้ให้และผู้รับ 3) การพัฒนาเครือข่ายและศักยภาพอาสาสมัครและองค์กรอาสาสมัคร 4) การส่งเสริมงานอาสาสมัครในภาวะวิกฤต	กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์/ กระทรวงมหาดไทย/กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย/กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์

**แนวทางการให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของ
ภาคเอกชนได้ปฏิบัติงานอาสาสมัครที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคมและ
ประเทศชาติโดยไม่ถือเป็นวันลา**

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2544 เห็นชอบปฏิญญาอาสาสมัครไทยและนโยบายการพัฒนางานอาสาสมัคร โดยในข้อ 8 ของปฏิญญาและแนวนโยบายดังกล่าว กำหนดให้ภาครัฐ ภาครัฐวิสาหกิจ องค์การธุรกิจและองค์การต่าง ๆ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ขององค์การได้ปฏิบัติงานอาสาสมัครที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคมและประเทศชาติโดยไม่ถือเป็นวันลา ทั้งนี้จะต้องไม่มีผลทำให้เกิดความเสียหายต่องานราชการ

เพื่อเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติงานอาสาสมัครและเพื่อให้องค์การสวัสดิการสังคมมีอาสาสมัครมาช่วยปฏิบัติงาน รวมทั้งเพื่อเป็นการปฏิบัติตามปฏิญญาอาสาสมัครไทยและนโยบายการพัฒนางานอาสาสมัคร กอปรกับเพื่อเป็นการตอบสนองต่อวาระแห่งชาติเรื่องการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคมและปี 2550 ซึ่งเป็นปีแห่งการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคมในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนพรรษาครบ 80 พรรษา คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติจึงได้เสนอคณะรัฐมนตรีกำหนดแนวทางการให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของภาคเอกชนได้ปฏิบัติงานอาสาสมัครที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคมและประเทศชาติโดยไม่ถือเป็นวันลา ดังนี้

1. หลักการ

อนุญาตให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐลาไปปฏิบัติงานอาสาสมัครที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคมและประเทศชาติด้วยความสมัครใจโดยไม่ถือเป็นวันลาและถือเป็นวันปฏิบัติราชการ ได้ไม่เกิน 5 วันทำการต่อปี ทั้งนี้จะต้องไม่มีผลทำให้เกิดความเสียหายต่องานราชการ และต้องได้รับอนุญาตจากผู้นบังคับบัญชา

2. หน่วยงานที่รับอาสาสมัครไปช่วยปฏิบัติงาน

ได้แก่ องค์กรสวัสดิการสังคม หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่ดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม และองค์กรสาธารณประโยชน์ ซึ่งได้แก่มูลนิธิหรือสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการสังคมหรือองค์กรภาคเอกชนที่มีผลงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมที่ได้รับการรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 โดยองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ประสงค์รับข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานอาสาสมัคร จะต้องระบุเนื้อหาให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติทราบเพื่อประกาศให้ส่วนราชการทราบต่อไป

3. หลักฐานการปฏิบัติงาน

ผู้ที่ไปปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครจะต้องนำหลักฐานการอนุญาตให้ไปปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครจากหน่วยงานต้นสังกัดแสดงต่อองค์กรสวัสดิการสังคมและต้องนำเอกสารการรับรองที่

แสดงผลการปฏิบัติงานและการประเมินผลการทำงานเป็นอาสาสมัครจากองค์การสวัสดิการสังคมแสดงต่อหน่วยงานต้นสังกัด โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดสรุปผลการอนุญาตให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐลาไปปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทราบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด

4. การติดตามประเมินผล

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ออกตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน และจัดให้มีการประเมินและทบทวนการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี

5. ข้อพึงปฏิบัติของหน่วยงานที่ส่งข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐไปปฏิบัติงานอาสาสมัคร

5.1 ลักษณะงานที่จะอนุญาตควรเป็นงานที่มีความเหมาะสมกับความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญของข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเป็นงานที่ยังไม่มีบุคลากรเจ้าหน้าที่ของรัฐรับผิดชอบปฏิบัติงานอยู่แล้วหรือมีแต่ไม่เพียงพอและมีความต้องการใช้กำลังคนเพิ่มเติม

5.2 ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ขออนุญาตไปปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครฯ ควรเป็นผู้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับลักษณะงานที่จะไปปฏิบัติ มีความประพฤติดี มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และไม่อยู่ระหว่างถูกตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยหรือถูกฟ้องคดีอาญา

5.3 การกำกับดูแลข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐในระหว่างที่ได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร

1) การใดที่จะต้องขออนุมัติ อนุญาตหรือขอความเห็นชอบตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงต้องถือปฏิบัติเช่นเดิม

2) จะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานอื่นที่ไปปฏิบัติด้วย หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานต้นสังกัดอาจพิจารณาว่ากล่าว ตักเตือนหรือดำเนินการทางวินัยตามสมควรแก่กรณี หรือสั่งให้ยุติการปฏิบัติงานที่หน่วยงานอื่นนั้นและให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้

6. แนวทางการส่งเสริมภาคเอกชน

ในส่วนภาคเอกชนขอความร่วมมือให้เจ้าของสถานประกอบการอนุญาตให้ลูกจ้างลาไปปฏิบัติงานอาสาสมัครตามแต่จะพิจารณาเห็นสมควร ทั้งนี้อาจกำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นมาเองหรืออาศัยแนวทางการให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ปฏิบัติงานอาสาสมัครที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคมและประเทศชาติโดยไม่ถือเป็นวันลา หรือสอบถามรายละเอียดข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ก็ได้
